

Doba padesátnice

Díl I.

Od Světlého týdne do středy opuštění
Paschy. Bohoslužby večerní
a Božská liturgie
pro neděle
a svátky

Z triodu květného

Světlý týden

Celý první týden po Pasše se nazývá „Světlym týdnem“ a je to jeden veliký svátek Paschy. Církevní otcové a 66. pravidlo VI. všeobecného sněmu ukládají věřícím, aby se v průběhu Světlého týdne věnovali zpěvu žalmů a duchovních písní v chrámech, oslavující vzkříšeného Pána a radující se z Něj.

Bohoslužby se o Světlem týdnu konají při otevřených královských dveřích – je to znamení, že Pán svým vzkříšením otevřel věřícím bránu ráje. Svaté dveře ikonostasu zůstávají otevřenými i po bohoslužbách od prvního dne Paschy, po celý týden; zavírají se až v sobotu před 9. hodinkou (tak podle ruské praxe; v řecké církvi je možno nechat je otevřené až do Opuštění Paschy).

Po celý paschální týden se začátek a konec bohoslužeb koná tak, jako v první den Paschy (jen průvod bývá v následující dny nikoliv před jitřní, ale po liturgii). Okuřování kněz koná se zapáleným trojsvíčnickem. Liturgie se koná podobně jako v den první. Prokimen, apoštol, verše na alleluja a evangelium jsou však pro každý den jiné (evangelium se pak už čte jen v jednom jazyku). Zpěv ke svatému přijímání je stále ten samý: „Tělo Kristovo přijměte, z pramene nesmrtnosti okuste.“

Od Paschy až do svatodušních svátků se neříká modlitba „Králi nebeský“ (do středy opuštění Paschy se nahrazuje trojím „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal...“)

Paschální začátek liturgie

Po úvodní ohlasu kněze: „Blahosloveno budiž království...“ se zpívá třikrát tropar „Vstal z mrtvých Kristus...“

Podle ruské tradice zpívá kněz tropar poprvé a podruhé celý, potřetí jej zpívá do poloviny a zpěváci dokončují; podle řecké tradice jej zpívá kněz poprvé, a zpěváci podruhé a potřetí. Pak zpívá kněz verše:

První verš: Ať povstane Bůh a rozptýlení budou nepřátelé jeho; a utekou před tváří jeho ti, kdož jej nenávidí.

Na každý verš odpovídáme troparem: Vstal z mrtvých Kristus... (Celý jednou).

Druhý verš: Jako pomíjí dým, tak pominou; jako rozplývá se vosk od ohně.

Vstal z mrtvých Kristus... (1x)

Třetí verš: Tak zahynou hříšníci před tváří Boží; spravedliví však se radují.

Vstal z mrtvých Kristus... (1×)

Čtvrtý verš: Toť jest den, kterýž učinil Hospodin; radujme se a veselme se v něm!

Vstal z mrtvých Kristus... (1×)

Sláva...

Vstal z mrtvých Kristus... (1×)

I nyní...

Vstal z mrtvých Kristus... (1×)

Diákon začíná velkou ektenii: V pokoji k Hospodinu modleme se...

I dále se pak ve světlém týdnu slouží liturgie tak jako první paschální liturgie: paschální antifony atd.

Místo „Jest vpravdě důstojno“ se zpívá (8. hlas):

Anděl milostiplnou pozdravil: „Přečistá Panno, raduj se! A opětuji: Raduj se, neboť tvůj Syn vstal třetího dne z hrobu a mrtvé pozdvihl. Veselte se, lidé!“

A poté hned irmos:

Skvěj se, skvěj se, nový Jerusaleme, neboť září na tobě sláva Hospodinova. Plesej nyní a vesel se, Sione! Ty pak, přečistá Bohorodice, ozdob se slávou ze vzkříšení Toho, jehož jsi porodila!

Místo „Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně...“, „Viděli jsme světlo pravé...“ a „Ať naplněna jsou ústa naše...“ se zpívá „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal...“ (Podle ruského typiku jen ve Světlém týdnu, podle rozšířeného obyčeje však až do dne opuštění Paschy.)

Při večerní světlého týdne a v období po Pasše

Po počátečním ohlasu kněz zpívá: Vstal z mrtvých Kristus... (3×)

Zpěváci třikrát opakují. (*Nebo zpívají jen zpěváci a kněz současně s nimi.*)

Poté verše zpívané knězem: „Ať povstane Bůh...“ atd. (*Jako při liturgii.*)
Následuje velká ektenie

Stichiry na »Hospodine k tobě volám«:

V neděli Paschy večer (předvečer světlého pondělí): stichiry nedělní (tj. pro předvečer neděle) z oktoichu dle 2. hlasu (včetně dogmatiku z toho hlasu).

V předvečer světlého úterý: stichiry nedělní (tj. pro předvečer neděle) z oktoichu dle 3. hlasu — na 6 (včetně dogmatiku z toho hlasu).

V předvečer světlé středy: stichiry nedělní (tj. pro předvečer neděle) z oktoichu dle 4. hlasu — na 6 (včetně dogmatiku z toho hlasu). Atd.

Při večerní se každý den až do Tomášovy neděle koná **malý vchod** s kadidlem (na neděli Paschy večer ale s evangeliem, z něhož se po velkém prokmenu čte: Jan 20,19—25).

Stichiry na stichovně

O světlém týdnu (i po něm) se zpívají **paschální stichiry** (1. hl. stichirový):

Žalmista – verš: Ať povstane Bůh, a rozptýleni budou nepřátelé jeho!

Dnes nám nastala svatá Pascha, Pascha nová, svatá, Pascha tajuplná, Pascha všemi ctěná, Pascha, Kristus Vykupitel, Pascha neposkvrněná, Pascha veliká, Pascha věřících, Pascha, jež nám otvírá bránu ráje, Pascha, jež všechny věřící posvěcuje!

Verš: Jako pomíjí dým, tak pominou.

Pojďte, ženy, jež jste měly zjevení, řekněte blahou zvěst Sionu: Přijmi od nás radostné poselství o vzkříšení Kristově; plesej v jásotu a raduj se, Jerusaleme, neboť jsi viděl vycházeti z hrobu Krista Krále jako ženicha.

Verš: Tak zahynou hříšníci před tváří Boží; spravedliví však se radují.

Když ženy, myro nesoucí, časně z rána přistoupily ke hrobu Dárce života, spatřily anděla sedícího na kameni, a on zvěstoval jim a pravil: Proč hledáte živého mezi mrtvými, proč lkáte nad neporušeným, jako by tlel? Jděte a zvěstujte toto poselství učedníkům jeho.

Verš: Toť jest den, který učinil Hospodin, radujme se a veselme se v něm!

Pascha překrásná, Pascha Páně, Pascha! Zazářil nám jasný den vzkříšení! Pascha vzájemného objímání! Ó, Pascho, ty jsi nás zbavila smutku, neboť z hrobu svého dnes jako ze svatební komnaty vyšel Kristus! Ženy radostí naplnil a přikázal jim: „Zvěstujte to apoštolům.“

Sláva... I nyní... (1. hlas – stichirový; dle oktoichu je vše na 5. hlas)

Jest vzkříšení den, zaskvějme se slavností a druh druha obejměme! Říkejme „bratři“ také těm, kdož nás nenávidí, odpusťme vše pro vzkříšení a takto zvolíme: „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal a jsoucím ve hrobech život daroval!“

Tak i na velkých večerních v popaschálním období (kromě večerní před Antipaschou) s tím rozdílem, že nejprve je první nedělní stichira na stichovně z panujícího hlasu a až pak následuje: „Ať povstane Bůh...“ a paschální stichiry. Zvláštní stichira, která dle triodu patří ke každé popaschální neděli (dle tématu každé neděle po Pasše), se vkládá po „Sláva...“ Teprve po ní se bere „I nyní...“ a zpívá se: „Jest vzkříšení den...“

Výše uvedené paschální a stichiry na stichovně lze zpívat na každé večerní (i všednodenní) v průběhu celé paschální doby (až do opuštění Paschy), pokud nejsou v mineji či v triodu uvedeny jiné (speciální k aktuálnímu dni).

Ve světlém týdnu následuje hned po stichirách na stichovně zvolání kněze: „Velemoudrost!“ Věřící: „Požehnej!“ Atd. (Tj. vynechává se: Nyní propouštíš, trisagion, Otčenáš i tropary.)

O hodinkách svatě Paschy (a celého světlého týdne)

Je potřeba vědět, že se od tohoto dne (tj. svatě a velké neděle Paschy) až do soboty hodinky a povečeří čtou takto:

Kněz začíná: Blahosloven Bůh náš...

Vstal z mrtvých Kristus... (3x celý tropar)

Poté čteme třikrát píseň Vzkříšení:

Vzkříšení Kristovo spatřivše, pokloňme se svatému Pánu Ježíši, jedinému bezhříšnému. Kříži tvému klaníme se, Kriste, a svatě vzkříšení tvé opěváme a slavíme, neboť ty jsi Bůh náš, kromě tebe jiného neznáme a jméno tvé vzýváme. Pojďte, všichni věřící, pokloňme se svatému Kristovu vzkříšení, neboť hle, skrze kříž přišla radost celému světu. Vždycky blahoslavíce Pána, opěváme vzkříšení jeho, neboť ukřížování přetrpěv, smrtí smrt překonal.

A ypakoj jednou (8. hlas – troparový):

Když přišly ženy s Marií časně z rána, **!** našly kámen od hrobu odvalený a slyšely od anděla: **!** „Proč hledáte mezi mrtvými jako člověka **!** toho, který je oděn věčným světlem? **!** Pohlédte na pohřební plátina v hrobě. **!** Pospěšte a zvěstujte světu, že vstal Pán a přemohl smrt, **!** vždyť je to Boží Syn **!** a spasil lidské pokolení.“

Pak jednou kondak (8. hlas – stichirový):

Když sestoupil jsi až do hrobu, Nesmrtelný, **I** tehdy jsi zničil moc podsvětí. Když pak vstal jsi z mrtvých jako vítěz, Kriste Bože, **I** ženám myronosicím jsi zvěstoval: „Radujte se!“ Svým apoštolům udělal jsi pokoj **I** a kleslým skýtáš vzkříšení.

Též i jednou tento tropar:

Ve hrobě jsi byl tělem a v podsvětí s duší jako Bůh, v ráji jsi byl s lotrem a na trůně s Otcem i Duchem. Vše nevystižitelně naplňuje, byl jsi, Kriste.

Sláva...

Jako životonosec, krásnější než ráj, vpravdě skvělejší než jakákoliv královská komnata, ukázal se, Kriste, hrob tvůj, pramen našeho vzkříšení.

I nyní... (*Bohorodičen*)

Raduj se, posvátný božský příbytku Nejvyššího. Vždyť skrze tebe, Bohorodice, dostalo se radosti všem, kteří volají: „Požehnaná jsi mezi ženami, neposkvrněná Vládkyně.“

Poté: Hospodi, pomiluj (40×). Sláva... I nyní...

Tebe nad cherubíny ctěnější a nad serafíny bez přirovnání slavnější, bez porušení Boha Slovo porodivší, pravou Bohorodici velebíme.
— Ve jménu Páně požehnej, otče.

Kněz: Na přímluvy svatých Otců našich, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, smiluj se nad námi. — *My odpovídáme:* Amen. — *A znovu podobně:* Vstal z mrtvých Kristus... (3×). Sláva... I nyní... Hospodi pomiluj (3×). Požehnej. (*A propuštění první hodinky.*)

Tímto způsobem se nahrazuje první, třetí a šestá hodinka před Božskou liturgií i devátá hodinka před večerní.

V průběhu světlého týdne se při bohoslužbách neče žaltář.

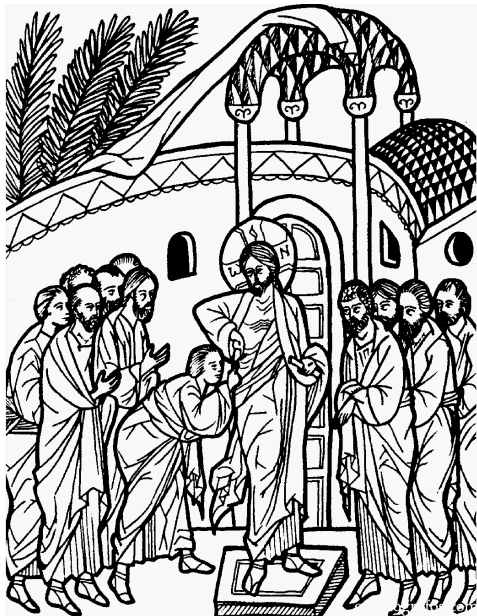
Na světlý pátek se koná služba přesv. Bohorodici ke cti obnovení chrámu nazývaného Životonosný pramen a po liturgii je svěcení vody.

Světlá sobota – po zaambonové modlitbě se rozlamuje a rozdává arthos.

Světlý týden končí nedělí apoštola Tomáše, která je jakoby „místo“ (čili opakováním) samotného paschálního dne, a proto je nazývána Antipaschou (čili v překladu „místo Paschy“).

Neděle Antipaschy

2. neděle paschální

Vzpomínáme o této neděli, jak se apoštol Tomáš dotýkal vzkříšeného Krista. Vězte, že v tento den se nebere žádný zpěv obvyklé neděle, ale vše, co se zpívá, je ze služby neděle Antipaschy.

Na večerní v předvečer neděle se celá služba bere z triodu (oktoich ani minea se nepoužívá). Od Tomášovy neděle se opět začíná používat žaltář. Obnovuje se obvyklá struktura bohoslužeb: večerní, jitřní, hodinek, liturgie (s některými popaschálními zvláštnostmi).

Od tohoto dne až do Opuštění Paschy se na všech službách po počátečním ohlasu kněze zpívá třikrát „Vstal z mrtvých Kristus“ (při liturgii se na zpívání paschálního troparu otevírají královské dveře).

Na velké večerní

Po počátečním ohlasu kněze se 3× zpívá „Vstal z mrtvých Kristus...“ A pak hned následuje žalm 103./104. Následuje velká ektenie. (Tak začínají všechny večerní od tohoto dne až do Opuštění Paschy). Poté „Blažený muž“.

Na »Hospodine, k tobě volám« zpíváme na 1. hlas **deset stichir** (všechny stichiry jsou uvedeny zde).

Od Jana mnicha:

Při uzavřených dveřích přišel jsi, všemocný Ježíši, Bože náš, nena-
dále, když učedníci byli shromážděni. Stanul jsi uprostřed nich,
udělil jim pokoj a naplnil je Duchem Svatým. Dal jsi pokyn, aby se
nevzdalovali z Jerusalema, dokud nebudou oblečeni mocí shůry.
Proto voláme k tobě: „Osvícení i Vzkříšení naše a pokoji náš, sláva
tobě!“ (Dvakrát)

Osmého dne po vzkříšení svém, Pane, zjevil ses učedníkům svým na místě, kde byli shromážděni, a pravil jim: „Pokoj vám!“ Nevěřícímu učedníku ruce jsi ukázal i přečistý bok svůj. Uvěřiv *Tomáš*, zvolal k tobě: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“ (Dvakrát)

Tomáš zvaný Blíženec nebyl s učedníky, Kriste, když jsi přišel za nimi skrze uzamčené dveře. Proto neuvěřil, co mu vyprávěli a zvěstovali, jak od nevíry přišli k víře. Ty však, Blahý, neučinil jsi ho nehodným spatření přečistého boku tvého a ran na rukou i na nohou tvých. On pak pohleděv a dotknuv se, vyznával, že jsi Bůh nepoháněný a nejsi obyčejný člověk, a zvolal: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě.“ (Dvakrát)

Osmého dne stanul Spasitel před pochybujícími učedníky tam, kde se shromáždili, a udělil jim pokoj. Tomáše zavolal: „Pojď, apoštole, a dotkni se ruky, která byla probodnuta hřeby.“ Ó, dobrá nevíro Tomášova, která jsi přivedla srdce věřících k poznání, aby s bázní zapěli: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“ (Dvakrát)

Hlas 2.

Po zmrtvýchvstání svém, Pane, stanul jsi uprostřed apoštolů svých, shromážděných za dveřmi uzavřenými, a pokoj svůj jsi jim udělil. Uvěřil i Tomáš, když si prohlédl ruce tvé a uzřel i bok tvůj; vyznal tě jako Pána a Boha, který zachraňuje ty, kdož doufají v tebe, Lidumile.

Ač byly dveře uzamčeny, stanul Ježíš před učedníky, daroval jim nebojácnost a pokoj. Tomášovi pravil: „Jelikož nevěříš ve mne, že jsem z mrtvých vstal, vztáhni ruku svou, vlož ji do boku mého a pohleď. Neboť s tebou se všichni, kteří nevěří v utrpení a vzkříšení mé, naučí vyznávat: Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“

Sláva... I nyní... (6. hlas, od Jana Mnicha)

Když zavřeny byly dveře, přišel jsi, Kriste, k učedníkům. Tehdy Tomáš dle prozřetelnosti Boží nebyl u toho, a proto pravil: „Neuvěřím, dokud i já neuvidím Vládce, dokud nepohlédnu na bok *jeho*, z něhož vytekla krev a voda křestní. Nemám v to víru, leč bych spatřil tu ránu, kterou bylo zhojeno hluboké zranění lidstva; leč bych uzřel, že

to nebyl duch, ale tělo a kosti.“ Pane, jenž jsi nad smrtí zvítězil a Tomáše přesvědčil, sláva tobě!

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne: „Hospodin kraluje...“

Na litiji stichiry (4. hlas)

Pane, jenž záříš oslnivým světlem Božství, skrze uzamčené dveře jsi přišel a stanul mezi učedníky. Odhalil jsi bok svůj a ukázal zranění na rukou a nohou svých. Zármutek a soužení jsi odehnal, hlásav: „Ó, přátelé, tímto způsobem vidíte, že mám tělo a že nejsem pouhý duch.“ Učedníku pochybujícím jsi pokynul, aby se dotkl s rozehvěním *těla tvého*. Pravil jsi mu: „Pojď, zkoumej a přesvědč se, a již nepochybuji více.“ A když pocítil pod rukou svou tvoji bohodivskou bytost, s bázní zvolal věrně, vírou byv uchvácen: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“

Hlas 8.

Přilož, Tomáši, ruku svou k boku mému, řekl Kristus, a přístup, abys osahal rány po hřebecích, s vírou zkoumej a budiž už věřícím ve mně a nikoliv nevěřícím. Tomáš pak prstem dotkl se Vládce a vykřikl: „Ty jsi Bůh můj a Pán, milosrdný, sláva tobě!“

Sláva... I nyní... (8. hlas, od Anatólia)

Za dveřmi uzamčenými stanul před shromážděnými apoštoly Spasitel. Ve shromáždění jejich se uprostřed postavil. Tomášovi dí: „Pojď a dotkni se, pohlédni na rány od hřebů, vztáhni ruku svou, ohmatej bok můj, a nebudiž již nevěřící, ale s vírou hlásej moje z mrtvých vzkříšení.“

Na stichovně (4. hlas)

Ó, přeslavný zázrak! Nevíra zrodila slavnou víru! Jelikož řekl Tomáš: „Neuvidím-li, neuvěřím.“ Když sáhnul si na bok Pána, dobrořečil vtělenému Bohu. Poznal v něm totiž Syna Božího, jenž trpěl tělesně. Toho zvěstoval Tomáš jako vzkříšeného Boha a zvolal radostným hlasem: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“

Verš: Chval, Jerusaleme, Hospodina. Chval Boha svého, Síone! (Ž 147,1)

Ó, přeslavný zázrak! Tráva se dotýká ohně a zůstává bez úhony. Neboť Tomáš vložil ruku svou do ohnivého boku Ježíše Krista,

Boha, a nebyl spálen tímto dotykem. A hle, nedověru své duše nyní ohnivě mění na důvěru a z hloubi duše vroucně zvolal: „Ty jsi Vládce a Bůh můj! Z mrtvých vstavší *Pane*, sláva tobě!“

Verš: Posílí veřejně bran tvých a skrze tebe požehná synům tvým. (Ž 147,2)

Ó, přeslavný zázrak! Jan na prsou Boha Slova hlavu složil, Tomáš pak hodným se stal dotknout se boku Božího. A hle, první tímto bázeň vzbuzujícím způsobem hlubiny bohosloví z *náruče Kristovy* vynesl, a druhý zase hodným se stal uvéstí nás do tajemství přípravy spásy, když se jasným důkazem vzkříšení stala slova jeho: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“

Sláva... I nyní... (Hlas 5.)

Veliké a bezpříkladné jest množství tvých slitování, Lidumile. Jak jsi byl trpěliv! Židé tě políčkovali, apoštol se tě dotýkal, a ti, kteří tě zamítali, zkoumali tě bedlivě. Jak ses vtělil, jak ses nechal ukřižovat, Bezhríšný? Nauč nás volati, jako volal Tomáš: „Pán můj a Bůh můj! Sláva tobě!“

Nyní propouštíš...

Tropar po Otčenáši (7. hlas)

Ač jsi byl ve hrobě zapečetěn, **K**riste Bože, **I** učinil jsi, aby z hrobu zazářil život. ☩

Ačkoliv dveře byly **u**zavřeny, **I** přišel jsi k učedníkům, neboť **j**si vzkříšení všech. ☩

Ducha pravého **o**bnovil jsi jimi v nás **I** podle **v**eliké své milosti. ☩ (Třikrát)

Požehnání chlebů

Na liturgiích v období po Pasše

Od této neděle až do Opuštění Paschy jsou při liturgiích tyto změny:

Kněz: Blahosloveno budiž království...

A pak se zpívá třikrát tropar „Vstal z mrtvých Kristus...“ Poté velká ektenie.

Místo „Jest vpravdě důstojno“ se pěje:

„Anděl milostiplnou pozdravil: Přechistá Panno, raduj se! A opětuji:

Raduj se, neboť tvůj syn vstal třetího dne z hrobu a mrtvé pozdvihl. Veselte se, lidé!“

A dále hned irmos: „Skvěj se, skvěj se, nový Jerusaleme, neboť září na tobě sláva Hospodinova. Plesej nyní a vesel se, Sione! Ty pak, přecisť tá Bohorodice, ozdob se slávou ze vzkříšení Toho, jehož jsi porodila!“

Místo troparu po přijímání „Viděli jsme světlo pravé“ zpívá se: „Vstal z mrtvých Kristus...“ (Jednou). Stejně tak se podle obyčeje nahrazují i tyto hymny: „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně...“ „Viděli jsme světlo pravé...“ a „Ať naplněna jsou ústa naše...“

Při propuštění po „Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše...“ se zpívá: „Vstal z mrtvých Kristus“ (třikrát) a pak »Sláva... I nyní...« A propuštění.

Liturgie na neděli Antipaschy

Blahoslavenství (a 3. a 6. píseň kánonu svátku).

Při vchodu: Pojdte, pokloňme se a padněme před Kristem. Spasiž nás, Synu Boží, vstavší z mrtvých, zpívající tobě: Alleluja.

Tropar (7. hlas)

Ač jsi byl ve hrobě zapečetěn, **K**riste Bože, **I** učinil jsi, aby z hrobu zazářil život.

Ačkoliv dveře byly **u**zavřeny, **I** přišel jsi k učedníkům, neboť **j**si vzkříšení všech.

Ducha pravého **o**bnovil jsi jimi v nás **I** podle **v**elíké své milosti.

A po něm:

Sláva... I nyní... A kondak (8. hlas – stichirový)

Když jsi vešel **z**avřenými dveřmi, **I** **v**zkříšený **K**riste Bože, tvůj **ž**ivotodárný bok **I** **v**šetečnou pravicí **z**koumal Tomáš a volal pak s ostatními **a**poštoly: **I** „Ty jsi **P**án a Bůh můj!“

Prokimen (hlas 3.; Ž 146,5 a 1)

Veliký jest Bůh náš a veliká jest síla jeho, **I** a rozum jeho jest bezmezný.

Verš: Chvalte Hospodina, neboť dobré jest zpívati žalmy, blažené je chváliti Boha našeho.

Alleluja (hlas 8.; Ž 94,1–2)

1. verš: Pojdte, radovati se budeme v Hospodinu, zvoláme k Bohu, Spasiteli našemu.

2. verš: Pospěšme před tvář Jeho se slavoslovím a žalmech zvolajme k Němu.

Místo „Jest vpravdě důstojno“

Anděl milostiplnou pozdravil... Skvěj se, skvěj se... (Viz str. 10)

K přijímání (Ž 147,1) (nebo paschální kánon)

Chval, Jerusaleme, Hospodina. Chval Boha svého, Sióne!

Podle vzoru velké večerní v sobotu před Tomášovou nedělí a večerní v neděli Tomášovu se konají večerní po celé paschální období (tj. až do opuštění Paschy – den před Nanebevstoupením). Samozřejmě s příslušnými změnami hlasu, stichir apod.

Večerní na skonání Tomášovy neděle

Od tohoto nedělního večera se ve všední dny zpívá minejní služba svatému. Nemá-li svatý v mineji svůj tropar, bere se tropar z mineje obecné. Po Otčenáši se po Sláva... I nyní... bere sváteční tropar z triodu květného. Výjimkou jsou polyjelejní svátky (např. velikomuč. Jiří, ap. Marek, Jan Theolog a dal.)

Další odchylkou v příštích každodenních večerních je, že zatímco tato večerní Tomášovy neděle (v předvečer pondělí) je svým charakterem ještě „velkou večerní“, tak všechny následující večerní, které se slouží v předvečer všedního dne, jsou svým charakterem tzv. „každodenní večerní“ (čili nekoná se už vchod, prokimen je podle dne v týdnu, vroucí ektenie se říká bez prvních dvou proseb a přesouvá se až za tropary – před propuštění).

Tyto všednodenní večerní v paschální době (stejně jako jiné bohoslužby např. hodinky) začínají takto: po ohlasu kněze následuje trojí „Vstal z mrtvých Kristus...“, poté začínání pokračuje, jak je to obvyklé – trisagion až po Otčenáš atd., následně „Pojďte, pokloňme se...“ a žalm 103./104.

Stichiry na Hospodine k tobě volám: svátku a pak tři z mineje; podobně lze konat na všednodenní večerní celé paschální období: 3 svátku a 3 svatému.

Velká večerní se již koná jen v sobotu večer a před svátky. Takováto velká večerní v paschální době začíná po ohlasu kněze trojím „Vstal z mrtvých Kristus...“, po čemž hned následuje žalm 103./104. („Pojďte, pokloňme se...“ se vynechává); velká večerní má vždy vchod a vroucí ektenii po prokimeniu (eventuelně po paremijích).

Kněz: Blahoslaven Bůh náš...

Poté zpěváci třikrát: „Vstal z mrtvých Kristus...“
Žalm 103./104. (večerní bez kathismy)

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 6
3 stichiry svátku (1. hlas)

Hrozné bylo tvé z hrobu povstání, Životodárce, když jsi pečeti náhrobní neporušil. Poté jsi přes dveře uzamčené vstoupil k přeslavným apoštolům svým, Kriste, radost jim způsobil a udělil jim pravého Ducha svého pro nezměrnou milost svou.

Tomáš zvaný Blíženec nebyl s nimi, když ses učedníkům zjevil, Pane. Neuvěřil tudíž tvému vzkříšení a těm, kteří tě již viděli, pravil: „Dokud nevložím prst svůj do boku jeho probodeného a do ran po hřebech, nebudu věřit, že z mrtvých vstal.“

Protože žádal Tomáš, *aby se mohl* dotknouti, pravil mu Kristus: „Vlož ruku a poznej, že mám kosti a pozemské tělo, a nebuď již nevěřícím. Stejně jako ostatní přesvědč se, že jsem vzkříšený.“ Apoštol zvolal: „Bůh můj a Pán jsi ty, sláva zmrtvýchvstání tvému!“

Dále 3 stichiry svatému z mineje

Sláva... Svatému z mineje, není-li, pak:

Sláva... **I nyní...** A první bohorodičen svátku (1. hlas)

Při zavřených dveřích přišel jsi, všemocný Ježíši, Bože náš, nena-dále, když učedníci byli shromážděni. I stanul jsi uprostřed nich, udělil jim pokoj a naplnil je Duchem Svatým. Dal jsi pokyn, aby se nevzdalovali z Jerusalema, dokud nebudou oblečeni mocí shůry. Proto voláme k tobě: „Osvícení i Vzkříšení naše a pokoji náš, sláva tobě!“

Vchod. Světlo tiché. **Prokimen velký** (6. hlas):

Kdo jest Bůh veliký, jako Bůh náš? **I** Ty jsi Bůh, jenž činíš divy.

1. verš: Sílu svou zvěstoval jsi mezi národy; paží vztaženou vysvobodil jsi lid svůj.

2. verš: Řekl jsem: Nyní začínám chápat – to, co se přihodilo, učinila pravice Nejvyššího.

3. verš: Pamatoval jsem na skutky Hospodinovy. Budu připomínati sobě všechny divy tvé od počátku.

Vroucí ektenie (při dalších všednodenních večerních se už bude přesouvat).
„Dejž, Hospodine, abychom večer tento...“ Prosebná ektenie

Stichiry na stichovně

Stichiry z neděle (z oktoichu, 1. hlas)

Večerní naše modlitby přijmi, svatý Pane, a uděl nám odpuštění hříchů, neboť ty jsi jediný zjevil světu vzkříšení.

Verš: K tobě pozvedám oči své, jenž v nebesích přebýváš. Tak jako oči služebníků na ruce svých pánů, jako oči služebnice na ruce své paní, tak i naše oči hledí k Hospodinu Bohu našemu, dokud se nad námi neslituje.

Stichira lítostivá

Nesmírné je, Spasiteli, moře mých prohřešení, v němž s bolestí tonu s poklesky svými. Vztáhni ke mně ruku jako k Petrovi, zachraň mne, Bože, a smiluj se nade mnou.

Verš: Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť jsme příliš potupou nasyceni, naše duše je už dosyta naplněna posměšky sebejistých a ponížením od pyšných.

Mučedničen

Na přímluvy všech svatých i Bohorodice daruj nám pokoj svůj, Pane, smiluj se nad námi jako jediný slitovný.

Sláva... I nyní... (1. hlas)

Dnes, osmého dne po svém zmrtvýchvstání, Pane, ukázal ses učedníkům svým na místě, kde byli shromážděni, a pravil jim: „Pokoj vám.“ Nevěřícímu učedníku jsi ruce své ukázal i přečistý bok svůj. On uvěřil a s vírou zvolal k tobě: „Pane můj a Bože můj, sláva tobě!“

„Nyní propouštíš...“ **Po Otčenaši tropar svátku.**

Je-li tropar svatému, pak nejdříve ten.

Poté »**Sláva... I nyní...**« A tropar svátku Antipaschy:

Ač jsi byl ve hrobě zapečetěn, **K**riste Bože, **I** učinil jsi, aby z hrobu zazářil život. Ačkoliv dveře byly uzavřeny, **I** přišel jsi k učedníkům, neboť **jsi** vzkříšení všech. Ducha pravého obnovil jsi jimi v nás **I** podle veliké své milosti.

Následuje propuštění.

Neděle žen myronosic

3. neděle paschální

Na velké večerní

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 nedělní, 4 východní (Anatoliovy)

(Všech sedm se bere z oktoichu, neděle 2. hlas)

Poté 3 stichiry myronosicím (2. hlas od Anatolia)

Ženy myro nesoucí, nakoupivše vonných mastí, časně zrána přišly ke hrobu Páně. Naleznuvše, čeho neočekávaly, uvažovaly zbožně při pohledu na kámen odvalený a tázaly se navzájem: „Kde jsou náhrobní pečeti, kde stráž Pilátova, přísná hlídka sem postavená?“ Tehdy zjevil se nechápajícím ženám posel – zářící světlý anděl a pravil jim: „Proč hledáte s pláčem Živého, jenž oživuje celé pokolení lidské?“ Vstal Kristus Bůh náš z mrtvých, jako všemocný, a uděluje všem nám nesmrtelnost, život, osvícení a milost velikou.

Proč myro ředíte slzami, učednice? Kámen je odvalený a hrob zůstal prázdný! Vidíte, že záhuba byla přemožena životem. Vydává o tom jasné svědectví pečeť, stejně jako do tvrdého spánku ponořené strážce vzpurných. Peklo úpí: „Smrtelníci zachráněni jsou tělem Božím!“ Pospěšte k apoštolům a radostně jim ohlašujte: „Kristus umrtvil smrt, prvorozený z mrtvých předchází vás do Galileje.“

Myronosice spěchajíce, ukázaly se při rozbřesku u hrobu tvého, hledajíce tebe, Kriste, aby myrem pomazaly přečistě tělo tvé. Poučeny slovy anděla, zvěstovaly apoštolům radostný zázrak, že vzkříšen byl Původce spasení našeho, zajal smrt a světu daroval život věčný a milost velikou.

Sláva... (6. hlas. Od Kosmy monacha)

Ženy myronosice, dostihnuvše hrobu tvého a spatřivše pečeť náhrobní, nenalezly těla tvého přečistého. V zármutku úpěnlivě volaly: „Kdo ukradl naději naši? Kdo vzal mrtvého, nahého, aromaty pomazaného, jedinou útěchu Matky své? Jak mohl být zabit ten, kdo mrtvé přiváděl k životu? Proč byl pohřben ten, kdo zajal podsvětí? Povstaň třetího dne, Spasiteli, díky svrchované vládě své, jak jsi předpověděl, a spasiž při tom duše naše!“

I nyní... (2. hlas. Bohorodičen – dogmatik z okoichu)

Minul stín starého zákona, **I** když přišla blahodať. **❖** Neboť jako hořící keř neshořel, **I** tak i ty, Panno, jsi porodila a Pannou zůstala. **❖** Místo ohnivého sloupu zasvitlo nám Slunce spravedlnosti **I** a místo Mojžíše je zde Kristus, našich duší Spasitel.

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne.

Na litiji stichiry (1. hlas)

Anděl volal: „Ženy myro nesoucí, proč jste přišly ke hrobu? Proč hledáte Živého mezi mrtvými? Kristus vstal! Mějte odvalu!“

S bázní přišly ženy ke hrobu, spěchajíce, aby vonnými věcmi pomazaly Tělo tvé. Když ho nenalezly, plny rozpaků spolu hovořily, neboť nevěděly o vzkříšení. Stanul však před nimi anděl a oznamoval jim: „Vstal Kristus a daroval nám milost velikou!“

Magdaléna a další Marie přišly ke hrobu, hledajíc Pána. Spatřily blesku podobného anděla, jak sedí na kameni, a ten jim hlásal: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Vstal z mrtvých, jak pravil! Setkáte se s ním v Galileji!“ K němu i my zvolme: „Vzkříšený z mrtvých, Pane, sláva tobě!“

Sláva... (6. hlas)

Vyzádal si Josef od Piláta Tělo *Ukřižovaného* a položil je v novém hrobě svém. Neboť tak se náleželo, aby Pán z hrobu vyšel jako ze skvoucí komnaty svatební. Ty, jenž jsi vládu smrti porazil a lidem bránu ráje otevřel, Pane, sláva tobě!

I nyní... (Bohorodičen, hlas týž)

Stvořitel a Vykupitel můj, Kristus Pán z lůna tvého vyšel, Přechistá, když se do mne – člověka – oblékl a od dávné kletby Adamovy *lidi* osvobodil. Proto s andělem zdravíme tebe, Nejčistší, jako Matku Boží a pravou Pannu, volající neumlkajícími hlasy: „Raduj se, Vládkyně, zastánkyně i záštito a pásno duší našich!“

Na stichovně

Nedělní stichira (z 2. hlasu)

Vzkříšení tvoje, Kriste Spasiteli, ozářilo světlem celý svět, a ty jsi povolal k sobě vše, co jsi byl stvořil. Všemocný Pane, sláva tobě!

Pak stichiry Paschy s přípěvy (viz na začátku brožury – str. 4 – paschální stichiry na stichovně):

Přípěv: Ať povstane Bůh...

Dnes nastala nám svatá Pascha...

Přípěv: Jako pomíjí dým...

Pojďte, ženy, jež jste měly zjevení...

Přípěv: Tak zahynou hříšníci...

Když ženy myro nesoucí...

Přípěv: Toť jest den, který učinil Hospodin, radujme se a veselme se v něm!

Pascha překrásná ...

Sláva... (5. hlas)

Tebe, jenž se světlem jako rouchem odíváš, sňal s dřeva Josef s Nikodémem, a vida tě mrtvého, nahého a nepohřbeného, počal v hlubokém pohnutí srdce pohřební pláč a zalkal: „Běda mně, Ježíši nejsladší, jehož v pohanění na kříži visícího vidouc, slunce zahalilo se temnotou. Země se třásla strachem a opona chrámu ve dví se roztrhla. Ó, nyní zřím tebe, podstoupivšího pro mne dobrovolně smrt. Jak pohřbím tebe, Bože můj? Jakým plátnem tě ovinu? Jak se ruka-

ma svýma dotknu neporušitelného těla tvého? A jaké žalozpěvy budu zpívati o skonání tvém, ó Slitovný? Velebím utrpení tvé, opěvám pohřeb tvůj a *doufaje ve* vzkříšení, volám: Pane, sláva tobě!“

I nyní... (Z paschálních stichir)

Jest vzkříšení den, zaskvějeme se slavností a druh druha obejměme! Říkejme „bratři“ také těm, kdož nás nenávidí, a odpusťme vše pro vzkříšení a takto zvolejme: „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal a jsoucím ve hrobech život daroval!“

Nyní propouštíš...

Tropary po Otčenáši (při požehnání chlebů):

Bohorodice, Panno... (Třikrát) (Takto, je-li bdění. Slouží-li se však litije bez bdění, nebo nekoná-li se ani litije jen vel. večerní, tak následující tropary:)

Tropar nedělní z oktoichu z 2. hlasu

Když sestoupil jsi ke smrti, Živote nesmrtelný, **!** tehdy peklo jsi umrtvil bleskem Božství; **☩** když pak i zesnulé z podsvětí jsi vzkřísil, **!** všechny mocnosti nebeské zvolaly: **☩** „Životodárce, Kriste, Bože náš, **!** sláva, sláva tobě.“ **☩**

Dále druhý tropar (2. hlas)

Šlechetný Josef, s dřeva sňav přečistě tělo tvé, **!** plátnem čistým je ovinul **☩** a pokryv je věcmi vonnými, **!** ve hrob nový je položil. **☩** Avšak třetího dne jsi z mrtvých vstal, **!** uděliv světu milost velikou. **☩**

Třetí tropar (2. hlas)

Stanul anděl u hrobu před ženami **!** a zvolal k myronosicím: **☩** Pomazání mastí vonnou mrtvým náleží, **!** jak se však ukázalo, Kristu je porušení cizí. **☩** Zapějte proto: Vstal z mrtvých Pán, **!** udělující světu milost velikou. **☩**

Není-li bdění a nekoná-li se ani litije, jen velká večerní, pak se zpívají stichiry na „Hospodine, k tobě volám“ takto: 4 nedělní, 6 stichir myronosicím spolu s litijními. Vchod. Na stichovně paschální stichiry. Tři tropary po Otčenáši, jak je uvedeno výše. (Podobně se litijní stichiry připojují ke zpěvu prvních stichir i v případě jiných nedělí této doby, nekoná-li se litije.)

Na liturgii

Blahoslavenství.

Nedělní tropary a kondaky po Tomášově neděli do opuštění Paschy: nedělní tropar (dle hlasu z oktoichu), pak mohou případně následovat další tropary dle zasvěcení dané popaschální neděle (z triodu); Sláva... Kondak dané popaschální neděle (z triodu), I nyní... Kondak Paschy („Když sestoupil jsi do hrobu...“) nebo na neděli Samaritánky kondak půlení padesátnice.

Případně-li na neděli památka velkého světce (s bděním, nebo s polyjelejem), zařazuje se i jeho tropar a kondak. (Viz podrobně pozn. na str. 38.)

Tropary na tuto neděli: nedělní z oktoichu z 2. hlasu

Když sestoupil jsi ke smrti, Živote nesmrtelný, **I** tehdy peklo jsi umrtvil bleskem Božství; **☩** když pak i zesnulé z podsvětí jsi vzkřísil, **I** všechny mocnosti nebeské zvolaly: **☩** Životodárce, Kriste, Bože náš, **I** sláva, sláva tobě. **☩**

Dále druhý tropar (2. hlas)

Šlechetný Josef, s dřeva sňav přečistě tělo tvé, **I** plátnem čistým je ovinul **☩** a pokryv je věcmi vonnými, **I** ve hrob nový je položil. **☩** Avšak třetího dne jsi z mrtvých vstal, **I** uděliv světu milost velikou.

Třetí tropar (2. hlas)

Stanul anděl u hrobu před ženami **I** a zvolal k myronosicím: **☩** Pomazání mastí vonnou mrtvým náleží, **I** jak se však ukázalo, Kristu je porušení cizí. **☩** Zapějte proto: Vstal z mrtvých Pán, **I** udělující světu milost velikou. **☩**

Sláva... A kondak (2. hlas; značen 1. hlas)

Myronosicím povel jsi, aby se radovaly, **I** svým vzkříšením utišil jsi pláč pramatky Evy, Kriste Bože, **☩** svým apoštolům uložil jsi hlásati, **I** že Spasitel z hrobu vstal. **☩**

I nyní... A kondak Paschy (8. hlas)

Když sestoupil jsi až do hrobu, Nesmrtelný, **I** tehdy jsi zničil moc podsvětí. **☩** Když pak vstal jsi z mrtvých jako vítěz, Kriste Bože, **I** ženám myronosicím jsi zvěstoval: „Radujte se!“ **☩** Svým apoštolům udělit jsi pokoj **I** a kleslým skýtáš vzkříšení. **☩**

Prokimen (hlas 6.)

Spasiž, Bože, lid svůj **I** a požehnej dědictví svému.

Verš: K tobě, Hospodine, volám: Bože můj, neodmlčuj se mi a nepřehlížej mne.

Apoštol: Skut 6,1—7

Alleluja (hlas 8. Ž 84,2 a 11)

1. verš: Ukázal jsi, Hospodine, vyvolení země své, navrátil jsi Jákoba ze zajetí.

2. verš: Milosrdenství a pravda setkaly se, spravedlnost a pokoj daly sobě políbení!

Evangelium: Mar 15,43— 16,8

Místo „Jest vpravdě důstojno“ – dle Paschy

Anděl Milostiplnou pozdravil... Skvěj se, skvěj se... (*Viz str. 10*)

Zpěv ke svatému přijímání

Tělo Kristovo přijměte... *Druhý:* Chvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech. Alleluja. (3×)

Neděle o mrtvicí raněném

4. neděle paschální

V sobotu na velké večerní

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 nedělní, 4 východní (Anatoliovy)

(Všech sedm stichir se bere z oktoichu, neděle 3. hlas)

Poté 2 stichiry o mrtvicí raněném (první se opakuje) (1. hlas)

Milosrdný Kriste, jenž jsi rukou svou přecistou člověka stvořil, přišel jsi uzdravovat nemocné. Slovem svým jsi u Ovčí nádrže podzdvihl mrtvicí raněného, vyléčil jsi nemoc ženy krvácející, nad trápenou dcerou Kananejky ses smiloval a prosbu setníka jsi neoslyšel. Proto voláme k tobě: „Nemocnější Pane, sláva tobě!“ (Dvakrát)

Spatřiv tě mrtvicí raněný, ležící tam jako nepohřbený nebožtík, vzýval tebe: „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť lože mé stalo se mi hrobem! K čemu je mi, co život nabízí? Bez užitku je pro mne zázračná Ovčí nádrž! Vždyť nemám nikoho, kdo by mne do ní spustil, až vzedme se tam voda. K tobě se však utíkám, Prameni uzdravení, abych i já se všemi ostatními mohl provolávat: Nemocnější Pane, sláva tobě!“

Sláva... (5. hlas)

Přišel Ježíš do Jerusalema k Ovčí nádrži, nazývané hebrejsky Bethesda, u níž patero podloubí bylo. Tam leželo mnoho churavějících, neboť anděl Boží zde jednou v roce sestupoval a vzedmul vody koupele. Každému, kdo poté *jako první* do vody s vírou vstoupil, se tím udělovalo uzdravení. Pán spatřil člověka, po dlouhý čas tam ležícího, i tázal se ho: „Chceš se stát zdravým?“ Nemocný odpovídá:

„Pane, nemám nikoho, kdo by mne vhodil do koupele, až se zvíří voda. Na lékaře vynaložil jsem všechnen majetek svůj, leč nestal jsem se hodným obdržet milost *uzdravení*.“ Lékař duší a těl mu pak pravil: „Vezmi lože své a jdi, oznamuj moji moc a milost velikou po všech končinách země!“

I nyní... (Bohorodičen, 3. hlas. Dogmatik z oktoichu)

Jak nediviti se zrození Bohočlověka z tebe, Přechistá? **I** Neboť nepoznavši muže, zcela neporušená ❖ tělesně jsi bez otce porodila Syna, **I** jehož před věky Otec zrodil bez matky, ❖ nedoznal žádné změny ni smíšení neb rozdělení, **I** ale zachoval v plnosti přirozenost obojí. ❖ Proto pros Matko – Panno, Vládkyně, u Něho, **I** aby spasil duše naše, ❖ kteří pravoslavně vyznáváme **I** tebe jako Bohorodici.

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne.

Na litiji stichiry chrámu

Sláva... (5. hlas)

Při Ovčí koupeli ležel člověk churavý a spatřiv tebe, Pane, zvolal: „Nemám nikoho, kdo by mne odnesl do vody, až se hladina vzedme. Než se k ní dostanu, jiný mne předhoní a získává uzdravení. Já tu však stále nemocen ležím.“ Tehdy se jej Spasiteli zželelo a dí: „Kvůli tobě jsem se stal člověkem, pro tebe jsem se oblékl v tělo, tak proč říkáš: »Nemám nikoho.« Vezmi si lože své a jdi!“ Pane, pro tebe je všechno možné, tebe vše poslouchá a vše se ti podřizuje. Pamatuj na nás všechny a smiluj se, Svatý, jako Lidumil.

I nyní... (Bohorodičen, hlas týž)

Chrám i brána, palác i trůn Krále jsi ty, Panno nejuctívanější. Vykupitel můj, Kristus Pán, skrze tebe se jako Slunce spravedlnosti ukázal těm, kdož spí ve tmě, neboť přál si osvětit ty, jež stvořil rukou svou dle obrazu svého. Proto, Nejoslavovanější, jež máš mateřskou smělost před Ním, neustále oroduj za spásu duší našich.

Stichiry na stichovně nedělní 3. hlasu

Nad utrpením tvým, Kriste, zatmělo se slunce, a světlem vzkříšení svého osvětil jsi veškerenstvo. Přijmi večerní píseň naši, Lidumile.

Poté paschální stichiry na stichovně s verši (Ať povstane Bůh... atd.) – viz na začátku. (Jako na večerní v neděli žen myronosic.)

Sláva... (8. hlas)

V předsíni Šalomounově leželo mnoho nemocných a uprostřed svátku tam Spasitel vyhledal mrtvicí raněného, jenž třicet osm let už ležel. Jemu pravil hlasem vladařským: „Chceš se stát zdravým?“ Churavý mu odvětil: „Pane, nemám nikoho, kdo až se pohne voda, vhodil by mne do koupele.“ I dí mu Ježíš: „Vezmi lože své a jdi! Hle, uzdraven jsi byl, již nehřeš více!“ Pane, na přímluvy Bohorodice sešli nám milost velikou!

I nyní...

Jest vzkříšení den... (Z paschálních stichir)

Nyní propouštíš

Tropary po Otčenáši:

Nedělní z oktoichu z 3. hlasu

Ať veselí se nebešťané, **I** ať radují se pozemšťané, **❖** neboť ukázal Hospodin **I** moc ramene svého; **❖** přemohl smrtí smrt, byv prvorozený z mrtvých, **I** z útroby pekla vysvobodil nás **❖** a daroval světu **I** velikou milost.

Sláva... I nyní... (Závěrečný bohorodičen z oktoichu)

Tebe, Bohorodice Panno, opěváme **I** jako prostřednici spásy našeho pokolení, **❖** neboť syn tvůj a náš Bůh v těle, **I** které z tebe přijal, **❖** snášel utrpení kříže **I** a vysvobodil nás ze záhuby, jako Lidumil.

Při liturgii

Blahoslavenství

Tropary po malém vchodu:

Nedělní tropar z oktoichu 3. hlasu

Ať veselí se nebešťané, **I** ať radují se pozemšťané, **☩** neboť ukázal Hospodin **I** moc ramene svého; **☩** přemohl smrtí smrt, byv prvorozený z mrtvých, **I** z útroby pekla vysvobodil nás **☩** a daroval světu **I** velikou milost.

Sláva... A kondak (3. hlas; značen 5. hlas stichirový)

Svou Božskou pomocí pozdvihni, ó Pane, **I** duši mou, krutě ochrnulou všemožnými hříchy a skutky nepěknými, at volám zachrá - něn **I** k tobě, Slitovnému, jenž jsi kdysi pozdvihl ochrnulého: **I** „Sláva vládě tvé, Kriste.“

I nyní... A kondak Paschy (8. hlas)

Když sestoupil jsi až do hrobu, Nesmrtelný, **I** tehdy jsi zničil moc podsvětí. Když pak vstal jsi z mrtvých jako vítěz, Kriste Bože, **I** ženám myronosicím jsi zvěstoval: „Radujte se!“ Svým apoštolům udělil jsi pokoj **I** a kleslým skýtáš vzkříšení.

Prokimen (Ž 32,22 a 1)

Budiž milosrdenství tvé nad námi, Hospodine, **I** jakož naději máme v tobě.

Verš: Plesejte, spravedliví, Hospodinu; náleží se lidem upřímným, aby jej chválili.

Apoštol: Skut 9,32—42

Alleluja (5. hlas. Ž 88,2 a 3)

1. verš: Milosti tvé, Hospodine, opěvovati budu navěky, v pokoleních a pokoleních zvěstovati budu pravdu tvou ústy svými.

2. verš: Ty jsi pravil: „Na věky bude zbudována milost,“ na nebesích je upevněna pravda tvá.

Evangelium: Jan 5,1—15

Místo „Jest vpravdě důstojno“

Anděl milostiplnou pozdravil... Skvěj se, skvěj se... (*Viz str. 10*)

Ke svatému přijímání

Tělo Kristovo přijměte...

Další: Chvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech. Alleluja. (3x)

Věz, že hymny svátku o mrtvici raněném se zpívají v neděli, v pondělí a v úterý už je opuštění tohoto svátku.

Neděle o Samaritánce

5. neděle paschální

V sobotu na velké večerní

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 nedělní, 1 východní (Anatoliova)
(Všechny tyto čtyři stichiry se berou z oktoichu, neděle 4. hlas).

Dále 3 stichiry půlení padesátnice a 3 stichiry Samaritánce

Stichiry půlení sváteční doby padesátnice (4. hlas)

Nastoupil střed doby počínající od vzkříšení Spasitelova. Dny tyto završí jako pečeť svátek božské Padesátnice. Skvějí se dny uprostřed této doby, jsouce ozařovány z obou stran a sjednocující dva velké svátky. Povýšeny jsou též jako

předzvěst nastoupení slavného dne Nanebevstoupení Vládce.

Slyšel a zaradoval se Sión nad zvěstí o vzkříšení Kristově. Věrná dítka jeho se radovala, spatřivše *Mesiáše*. Nyní se *Sión* připravuje, aby z něj Duchem Svatým byla smyta poskvrna zavraždění *Mesiáše* a oslavuje radostné dny stojící uprostřed obou událostí.

„**P**řiblížilo se hojné vylití Božského Ducha na všechny, jak bylo psáno.“ To je zvěst nastoupivšího půlení lhůty, jež od smrti, pohřbení a vzkříšení Krista byla dána učedníkům jeho. Vždyť bylo jim neklamně zaslíbeno sestoupení Utěšitele, jenž uvede je do veškeré pravdy.

Stichiry Samaritánce (1. hlas)

K prameni jsi přišel ty, jenž jsi Pramenem zázraků, v hodinu poled-

ní, abys odebral Evě plod *hříchů*, který utrhla. V tu samou hodinu totiž Eva opustila ráj, když byla hadem oklamána. A hle, blíží se Samaritánka, aby čerpala vodu ze studně. Oslovil ji Spasitel slovy: „Dej mi vody pít a já tě napojím vodou živou.“ S čistou myslí běžela do města, aby rychle zvěstovala mnoha lidem: „Pojďte a pohleďte na Krista Pána, Spasitele duší našich!“

Hlas 2.

Když ke studnici přišel Pán, prosila Samaritánka Milosrdného: „Dej mi vodu víry a ta se mi stane řekou, do níž se očistně ponořím, a v ní naleznu radost i vysvobození!“ Dárce života, Pane, sláva tobě!

Spolubezpočátečný a spoluvěčný Syn a Slovo Otcovo přichází ke studni jako Pramen uzdravení. Žena ze Samaří se tu ukáže, aby nabrala sobě vody. Spatřiv ji, pravil Spasitel: „Dej mi vodu pít a jdi zavolat mi muže svého!“ Ona však v domnění, že hovoří s člověkem a ne s Bohem, snažila se zatajit, *kolik mužů měla*, a odvětila: „Nemám muže.“ Stvořitel nato: „To jsi pravdu řekla, že nemáš muže, neboť již pět jsi jich měla a ten, jehož nyní máš, není tvůj muž.“ Ohromena takovou řečí utíkala do města, aby zvěstovala mnoha lidem: „Pojďte a pohleďte na Krista. Vizte Toho, jenž daruje světu milost velikou!“

Sláva... (6. hlas)

U Jákobovy studně naleznuv Ježíš Samaritánku, žádal po ní vodu Ten, kdo přikrývá zemi oblaky. Ó, zázrak! Ten, který je nesen cherubíny, promlouvá s ženou smilnou. Ten, který zavěsil zemi na vodách, prosí o vodu. Ten, který vlévá vodu do zřidel a jezer, touží vody se napít. Ve skutečnosti si však přeje přitáhnout tu, která byla ulovena nepřitelem, a napojit vodou života tu, která je krutě spalována skutky neslušnými. Kriste, jak jsi milosrdný a lidumilný!

I nyní... (Bohorodičen. Dogmatik z oktoichu, 4. hlas)

Prorok David, jenž díky tobě, Bohorodice, **I** stal se Bohootcem, ❖ v žalmu o tobě pravil Tomu, **I** který ti učinil věci veliké: ❖ „Stanula královna po pravici tvé.“ **I** Neboť Bůh, učinil tebe, Matku svou, prostřednicí života, ❖ ráčil bez otce vtěliti se skrze tebe, Bohorodice, **I** aby znovu obnovil v člověku obraz svůj porušený vášněmi. ❖ On na-

ležl v horách zbloudilou a zdivočelou ovečku **I** a vzav ji na ramena, přinesl ji k Otcí; **❖** podle vůle své připojil ji k mocnostem nebeským **I** a spasil svět. **❖** On jest vpravdě Kristus, **I** mající veliké a hojné milosrdenství.

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne.

Na litiji stichiry chrámu

Sláva... I nyní... (3. hlas)

Ať zářivě jásá v tento den nebe i země, neboť Kristus se ukázal v těle jako člověk, aby vysvobodil z prokletí Adama i s veškerým rodem lidským. Podivuhodně se proslavil zázraky a nyní přichází do Samarií. Před ženou stanul, aby ji o vodu požádal, Ten, kdo vodami naplňuje oblaka. Proto se my, věrní, klanějme Tomu, kdo pro nás dobrovolně zchudl dle milosrdného úradku svého.

Na stichovně

Stichira nedělní (4. hlas)

Pane, když jsi vstoupil na kříž ...

Poté paschální stichiry na stichovně s verši (Ať povstane Bůh... atd.) – viz na začátku (str. 4). (Jako na večerní v neděli žen myronosic.)

Sláva... (8. hlas)

Když ses zjevil na zemi, Kriste Bože, dle nevypravitelné prozřetelnosti své, Samaritánka, uslyševši slovo tvé, Lidumile, nechala u studně vědro své a běžela, aby zvěstovala obyvatelům města: „Pojďte, pohleďte na toho, kdo zná, co se v srdci tají, není-liž on očekávaným Mesiášem, jenž má milost velikou?“

I nyní...

Jest vzkříšení den... (Ze stichir paschálních)

Tropary po Otčenáši:

Tropar nedělní z oktoichu (4. hlasu)

Radostnou zvěst o zmrtvýchvstání **I** od anděla zvěděly učednice Páně **❖** a zbavivše se dědičného odsouzení, **I** pravily apoštolům, já-sající: **❖** Smrt je potřena, vstal z mrtvých Kristus Bůh náš, **I** darující světu milost velikou.

Sláva... I nyní...

Tropar k půlení padesátnice (8. hlas)

V polovině svátku napoj vodami zbožnosti mou žíznící duši, **I** vždyť jsi, Spasiteli, ke všem volal: „Žízní-li kdo, ať ke mně jde a pije!“ **I** Prameni života našeho, Kriste Bože, sláva tobě.

Na liturgii

Blahoslavenství

Tropary při malém vchodu:

Tropar nedělní z oktoichu 4. hlasu:

Radostnou zvěst o zmrtvýchvstání **I** od anděla zvěděly učednice Páně a zbavivše se dědičného odsouzení, **I** pravily apoštolům, já-sajíce: Smrt je potřena, vstal z mrtvých Kristus Bůh náš, **I** darující světu milost velikou.

Tropar k půlení padesátnice (8. hlas)

V polovině svátku napoj vodami zbožnosti mou žíznící duši, **I** vždyť jsi, Spasiteli, ke všem volal: „Žízní-li kdo, ať ke mně jde a pije!“ **I** Prameni života našeho, Kriste Bože, sláva tobě!

Sláva... A kondak Samaritánce (8. hlas)

Samaritánka, jež přišla ke studni, **I** uzřela vírou, že jsi *Pramen vody moudrosti*; hojně se jí napila **I** a získala na věky nebeské království, povždy oslavovaná.

I nyní...« A kondak k půlení padesátnice (4. hlas)

Když nadcházela polovina starozákonního svátku, **I** řekl jsi přítomným, Stvořiteli a Vládce všech, Kriste, Bože: „Pojďte a čerpejte **I** vodu nesmrtelnosti.“ Proto před tebou padáme a s vírou voláme: **I** „Uděl nám slitování své, neboť jsi pramen života našeho.“

Prokimen (hlas 3. Ž 46,7 a 2)

Zpívejte Bohu našemu, zpívejte; **I** zpívejte Králi našemu, zpívejte!
Verš: Všechny národy, tleskejte rukama, zvolajte k Bohu s jásotem!

Apoštol: Skut 11,19—26; 29—30

Alleluja (hlas 4. Ž 44,5 pol. a 8 pol.)

1. verš: Do boje vyjeď a uspěješ; a kraluj pro pravdu, mírnost a spravedlnost.

2. verš: Zamiloval sis spravedlnost a v nenávisť jsi pojal svévoli a nepravost.

Evangelium: Jan 4,5—42

Místo „Jest vpravdě důstojno“ 🎵

Anděl milostiplnou pozdravil... Skvěj se, skvěj se... (Viz str. 10)

K přijímání

Tělo Kristovo přijměte...

Další: Chvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech.

Alleluja. (3×)

Věz, že služba Samaritánce se zpívá 4 dny: v neděli, ve čtvrtek, v pátek a v sobotu. V pondělí totiž a v úterý se zpívá služba „půlení padesátnice“ a ve středu je opouštěno „půlení“ (zpívá se jako na samotný svátek, kromě vchodu a biblického čtení).

Služba svatého, jehož památka připadá na tuto neděli, se přenáší na povečeří.

Půlení padesátnice

Svátek ve středu před nedělí Samaritánky

Zatím zde není zařazeno (tropar a kondak svátku viz neděli Samaritánky).

Neděle o slepém

6. neděle paschalní

Na velké večerní

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 nedělní, 4 východní (Anatoliovy)

(Všech těchto sedm stichir se bere z oktoichu, neděle 5. hlas)

3 stichiry slepému (hlas 5.). (První opakovat)

Od narození slepý rozjímal v myšlenkách: „Což jsem se vskutku kvůli hříchům rodičů narodil beze zraku? Anebo zda snad pro nevěru pohanů jsem se tak narodil, aby byli usvědčeni? Už se ani neptám, zda je noc či den. Nemám už sílu pořád klopýtat o kameny. Vždyť nespatriil jsem ani slunce zářící a nevidím nyní ani toho, jenž mne stvořil k obrazu svému *a stojí přede mnou*. Leč prosím tě, Kriste Bože, shlédni na mne a smiluj se nade mnou!“ (Dvakrát)

Ježíš vycházej ze svatyně, našel člověka od narození slepého a soucitem pohnut položil bláto z hlíny na oči jeho, praviv: „Jdi, umyj se v Siloe.“ Když omyl se slepý, prohlédl a vzdával slávu Bohu. Soušedé jeho ptali se: „Kdo otevřel oči tvé, jichž nikdo z vidoucích nedokázal vyléčit?“ On pak oznámil jim: „Člověk nazývaný Ježíš, ten mi pravil: »Umyj se v Siloe,« a já jsem prozřel. On je vskutku tím, o němž hovořil Mojžíš v zákoně jako o Kristu – Mesiáši. On je Spasitel duší našich!“

Sláva... (5. hlas)

Pane, kráčeje po cestě, našel jsi člověka slepého od narození. Učedníci tázali se tě nechápavě: „Učitelu, kdo zhřešil? On nebo rodiče jeho, že se slepým narodil?“ Ty pak, Spasiteli, oznámil jsi jim: „Ani

on ani rodiče jeho, ale stalo se to, aby ukázány byly skutky Boží na něm. Mně přísluší konat skutky Toho, kdo mne poslal, skutky, které nikdo jiný nemůže činit.“ A po těchto slovech plivnul na zemi, bláto učinil a pomazal tím oči jeho, praviv: „Jdi a umyj se v koupeli Siloe.“ On pak, omyv se, zdravým se stal a volal k tobě: „Věřím, Pane,“ a klaněl se ti. Pročež i my tě vzýváme: „Smiluj se nad námi!“

I nyní... (Bohorodičen. Dogmatik z oktoichu. 5. hlas)

V Rudém moři načrtnut načrtnut byl kdysi **I** obraz vždy panenské nevěsty. ❖ Tam byl Mojžíš jako rozdělitel vod, **I** zde jest Gabriel jako služebník zázraku. ❖ Tehdy Israel jako po souši přešel mořskou hlubinu, **I** nyní Panna bez účasti muže rodí Krista. ❖ Moře po přechodu Israele zůstalo nepřechodným, **I** Neposkvrněná po narození Emmanuele zůstala neporušenou. ❖ Bože, od věků jsoucí, jenž jsi se zjevil jako člověk, **I** smiluj se nad námi!

Vchod. Prokimen dne.

Na litiji

Stichira chrámu

Sláva... (4. hlas)

Celý svůj život považoval za noc ten slepý, který zvolal k tobě, Pane: „Otevři oči mé, Synu Davidův, Spasiteli náš, abych i já se všemi ostatními opěval sílu tvou!“

I nyní... (Bohorodičen, hlas týž)

Přikloň ucho k prosbám služebníků svých, Neposkvrněná, zastav neštěstí valící se na nás, vysvoboď nás od veškerého soužení, neboť tebe jedinou máme jako pevnou a slavnou oporu. Vždyť v tobě, Vládkyně, jsme získali zastání; nechť nejsme zahanbeni, když tebe vzýváme! Pospěš vyslyšet modlitby svých věrných, kteří k tobě volají: „Raduj se, Vládkyně, všech pomoci, radosti i záštito a záchranu duší našich!“

Na stichovně

Stichira nedělní (z oktoichu, 5. hlas)

Tebe, vtěleného a od nebe se neodloučivšího Spasitele ...

Poté paschální stichiry na stichovně s verši (Ať povstane Bůh... atd.) – viz na začátku. (Jako na večerní v neděli žen myronosic – str. 4)

Sláva... (8. hlas)

Duchovní Slunce spravedlnosti, Kriste Bože, ty jsi toho, jemuž bylo od lůna mateřského světlo odepřeno, osvětlil přečistým dotykem svým tělesně i duchovně – *k vidění světa i k víře v tebe*. Též naše duchovní zraky naplň světlem, učíš nás syny dne, abychom s vírou vzývali tebe: „Bohaté a nesmírné je milosrdenství tvé vylévané na nás, Lidumile, sláva tobě!“

I nyní...

Jest vzkříšení den... (Z paschálních stichir)

Nyní propouštíš...

Tropary po Otčenáši:

Nedělní z oktoichu – 5. hlas

○slavujme, věřící, **┆** Slovo spoluvěčné s Otcem a Duchem, **✦** z Panny ke spasení našemu se zrodí, **┆** a pokloňme se Jemu, **✦** neboť ráčilo vstoupiti tělem na kříž, **┆** smrt přetrpěti a vzkřísiti mrtvé **✦** – skrze slavné vzkříšení své.

Sláva... I nyní... (Závěrečný bohodorodičen z oktoichu)

Raduj se, neproniknutelná bráno Páně! **┆** Raduj se, hradbo a zášti-to těch, kteří se k tobě utíkají! **✦** Raduj se, přístave, v němž bouře není, **┆** Panno sňatku nepoznavší, **✦** jež porodila jsi tělesně **┆** Tvůrce svého a Boha! **✦** Nepochabuj v přímluvách **┆** za opěvující a uctívající Toho, jenž se z tebe narodil.

Na liturgii

Blahoslavenství

Tropary po malém vchodu:

Nedělní z oktoichu (z 5. hlasu)

○slavujme, věřící, **┆** Slovo spoluvěčné s Otcem a Duchem, **✦** z Panny ke spasení našemu se zrodí, **┆** a pokloňme se Jemu, **✦** neboť ráčilo

vstoupiti tělem na kříž, **I** smrt přetrpěti a vzkřísiti mrtvé ❖ – skrze slavné vzkříšení své.

Sláva... (Kondak, 4. hlas)

S osleplýma očima duše k tobě přicházím, **K**riste Bože, **I** a jako ten od narození slepý vyzývám tě kajicně: „Ty jsi přejasn^é světlo **I** těch, kdo jsou ve tmě.“

I nyní... (Kondak Paschy; 8. hlas)

Když sestoupil jsi až do hrobu, **N**esmrtelný, **I** tehdy jsi přemohl moc podsvětí a vstal jsi z mrtvých jako vítěz, **K**riste Bože, **I** ženám myronosicím zvěstuješ: „Radujte se!“ Svým apoštolům uděluješ pokoj **I** a kleslým skýtáš vzkříšení.

Prokimen (hlas 8. Ž 75,12 a 2)

Sliby činite a plňte Hospodinu, **I** Hospodinu Bohu našemu!
Verš: I bylo v Jerusalemě místo Jeho a příbytek Jeho na Siónu!

Apoštol: Skut 16,16—34

Alleluja (hlas 8. Ž 118,132/131 pol. a 133/132 pol.)

1. *verš:* Shlédni na mne a smiluj se nade mnou.

2. *verš:* Kroky mé veď podle slova svého.

Evangelium: Jan 9,1—38

Místo „Jest vpravdě důstojno“

Anděl milostiplnou pozdravil... Skvěj se, skvěj se... (*Viz str. 10*)

K přijímání

Tělo Kristovo přijměte...

Další: Chvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech. Alleluja.
(3x)

Služba svatého, jehož památka připadá na tuto neděli, se přenáší na povečeří.

Opuštění Paschy

6. týden paschální

V úterý večer

Po 9. hodince začíná kněz večerní při otevřených královských dveřích s kadidlem a svící, zpívá: „Vstal z mrtvých Kristus...“, s příslušnými verši (viz výše). Pak žalm „Dobrořeč, duše má, Hospodinu...“ Následuje ektenie a pak obvyklá kathisma.

Na »Hospodine, k tobě volám« stichiry z neděle o slepém — na 6

Hlas 2.

Od narození slepý rozjímal v myšlenkách: „Což jsem se vskutku kvůli hříchům rodičů narodil beze zraku? Anebo zda snad pro nevěru pohanů jsem se tak narodil, aby byli usvědčeni? Už se ani neptám, zda je noc či den. Nemám už

sílu pořád klopýtat o kameny. Vždyť nespatriil jsem ani slunce zářící a nevidím nyní ani toho, jenž mne stvořil k obrazu svému *a stojí přede mnou*. Leč prosím tě, Kriste Bože, shlédni na mne a smiluj se nade mnou!“

Ježíš vycházej ze svatyně, našel člověka od narození slepého a soucitem pohnut položil bláto z hlíny na oči jeho, praviv: „Jdi, umyj se v Siloe.“ Když omyl se slepý, prohlédl a vzdával slávu Bohu. Soušedé jeho ptali se: „Kdo otevřel oči tvé, jichž nikdo z vidoucích nedokázal vyléčit?“ On pak oznámil jim: „Člověk nazývaný Ježíš, ten mi pravil: »Umyj se v Siloe,« a já jsem prozřel. On je vskutku tím, o němž hovořil Mojžíš v zákoně jako o Kristu – Mesiáši. On je Spasitel duší našich!“

4. hlas

Celý svůj život považoval za noc ten slepý, který zvolal k tobě, Pane: „Otevři oči mé, Synu Davidův, Spasiteli náš, abych i já se všemi ostatními opěval sílu tvou!“

5. hlas

Pane, kráčeje po cestě, našel jsi člověka slepého od narození. Učedníci tázali se tě nechápavě: „Učíteli, kdo zhřešil? On nebo rodiče jeho, že se slepým narodil?“ Ty pak, Spasiteli, oznámil jsi jim: „Ani on ani rodiče jeho, ale stalo se to, aby ukázány byly skutky Boží na něm. Mně přísluší konat skutky Toho, kdo mne poslal, skutky, které nikdo jiný nemůže činit.“ A po těchto slovech plivnul na zemi, bláto učinil a pomazal tím oči jeho, praviv: „Jdi a umyj se v koupeli Siloe.“ On pak, omyv se, zdravým se stal a volal k tobě: „Věřím, Pane,“ a klaněl se ti. Pročež i my tě vzýváme: „Smiluj se nad námi!“

Duchovní Slunce spravedlnosti, Kriste Bože, ty jsi toho, jemuž bylo od lůna mateřského světlo odepřeno, osvítil přečistým dotykem svým tělesně i duchovně – *k vidění světa i k víře v tebe*. Též naše duchovní zraky naplň světlem, učiň nás syny dne, abychom s vírou vzývali tebe: „Bohaté a nesmírné je milosrdenství tvé vylévané na nás, Lidumile, sláva tobě!“

Pro milostivé srdce své, Kriste Bože, vtělil ses a toho, jenž byl od lůna mateřského o světlo světa připraven, jsi v milosrdenství nevyřčeného svého soucitu učinil hodným záře Božské, když ses oči jeho dotkl stvořitelstvími prsty, které *kdysi* z prachu země stvořily *člověka*. Dárce světla, sám i nyní osvětlil duchovní naše smysly jako Jediný štědře dávající.

Sláva... I nyní... (8. hlas)

Kdo vypoví nesmírnou moc tvou, Kriste, či kdo spočte množství tvých zázraků? Vždyť jsi dvojí *přirozenosti*, a když ses na zemi zjevil z dobroty své, uděluješ churavějším dvojí uzdravení: nejen tělesné oči totiž otevíráš tomu, kdo se z matky jako slepý narodil, ale dáváš mu i zření duchovní. Proto tě, skrytého *před zástupem*, *slepec uzdravený* tajemně vyznal jako Boha a jako Toho, kdo uděluje milost velikou.

Prokimen dne

Na stichovně stichira nedělní z oktoichu (5. hlas)

Tebe, vtěleného a od nebe se neodloučivšího Spasitele ...

Poté paschální stichiry na stichovně s verši (Ať povstane Bůh... atd.) – viz na začátku. (Jako na večerní v neděli žen myronosic.)

Po Otčenaši tropary:

Nedělní tropar z oktoichu 5. hlasu: „Oslavujme, věřící...“ (Viz liturgie.)

Poté:

Sláva... I nyní... (Bohorodičen)

Raduj se, bráno Páně neprůchodná! Raduj se, hradbo a zástito těch, kteří se utíkají k tobě! Raduj se, tichý přístave a Panno sňatku nepoznavší, která jsi tělesně porodila Stvořitele svého a Boha! Neustávej orodovat za opěvující a uctívající Toho, jenž se z tebe narodil.

Ektenie: Smiluj se nad námi, Bože... A obvyklé propuštění: Vstavší z mrtvých... (Bez kříže; se vzpomínáním svatého toho dne.)

Na jitřní se slouží podobně jako v samotný den Paschy: začátek s paschálním troparem a verši, kánon a stichiry Paschy (ale bez průvodu)

Na liturgii

Začátek jako na Paschu

Po malém vchodu tropary:

Nedělní tropar z oktoichu – 5. hlas:

Oslavujme, věřící, **I** Slovo spoluvěčné s Otcem a Duchem, **❖** z Panny ke spasení našemu se zrodilší, **I** a pokloňme se Jemu, **❖** neboť ráčilo vstoupiti tělem na kříž, **I** smrt přetrpěti a vzkřísiti mrtvé **❖** – skrze slavné vzkříšení své.

Sláva... (Kondak slepému; 4. hlas)

Sosleplýma očima duše k tobě přicházím, **K**riste Bože, **I** a jako ten od narození slepý vzývám tě **kajícně**: „Ty jsi přejasně světlo **I** těch, kdo **jsou** ve tmě.“

I nyní... (Kondak Paschy; 8. hlas)

Když sestoupil jsi až do hrobu, Nesmrtný, **I** tehdy jsi přemohl moc podsvětí a vstal jsi z mrtvých jako vítěz, Kriste Bože, **I** ženám myronosicím zvěstuješ: „Radujte se!“ Svým apoštolům uděluješ pokoj **I** a kleslým skýtáš vzkříšení.

Prokimen Paschy (hlas 4. Ž 117,24 a 1)

Toť jest den, kterýž učinil Hospodin; **I** radujme se a veselme se v něm.

Verš: Oslavujte Hospodina, neboť jest dobrý, a na věky milost jeho.

Apoštol podle dne

Alleluja (paschální)

Evangelium podle dne

Vše ostatní jako na Paschu

Na konci liturgie po 33. žalmu koná kněz propuštění Paschy s křížem – ukončení liturgie je jako na samotnou Paschu.

Tak se opouští svátek svatého a životonosného vzkříšení Kristova.

Zpěv troparů v neděli při liturgii

Nedělní tropary a kondaky po Tomášově neděli do opuštění Paschy:

- ❶ nedělní tropar (dle hlasu z oktoichu),
- ❷ pak mohou případně následovat další tropary dle zasvěcení dané popaschální neděle (z triodu),
- ❸ »Sláva...« Kondak dané popaschální neděle (z triodu),
- ❹ »I nyní...« Kondak Paschy („Když sestoupil jsi do hrobu...“) nebo na neděli Samaritánky kondak půlení padesátnice.

Případne-li na neděli památka velkého světce (s bděním, tj. s litijí: vmč. Jiří, ap. evangelista Jan, sv. Metoděj a Cyril; nebo s polyjelejem: ap. evangelista Marek, Jakub Zebedeus, Šimon Zelota, sv. Konstantin a Helena; třetí nalezení hlavy Jana Křtitele), zařazuje se i tropar a kondak tomuto světci (tropar světci se zpívá v takovém případě jako poslední z troparů a kondak světci se zpívá na „Sláva“ jako předposlední z kondaků, což pak znamená, že kondak popaschální neděle z triodu je před „Slávou“).

Světci chrámu se nezpívá (podobně jako v posvátečním období každého svátku), pokud to však není chrámový svátek.

Někde však zpívají i tropar a kondak světci dne, i když je památka „malého svatého“.

Na některých místech světa zpívají paschální začátek („Ať povstane Bůh...“ s trojsvíčnickem) i paschální antifony a mají stále otevřenou královskou bránu až do dne opuštění Paschy (den před Nanebevstoupením). Stejně tak místo: „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně...“, „Viděli jsme světlo pravé...“ a „Ať naplněna jsou ústa naše...“, zpívají „Vstal z mrtvých Kristus, smrtí smrt překonal...“ (až do dne opuštění Paschy). Propuštění v takovém případě s trojsvíčnickem.

Hymnus označený značkou noty by se měl zpívat. Značka upozorňuje, že má připravenou notaci, která je v příloze této brožurky. Tuto přílohu označujeme jako „notář“. Hymny, které se zpívají, ale mají své notace jinde na obvyklých místech (např. celoročně zpívané hymny při večerní nebo z oktoichu nebo z mineje), zde značkou noty nejsou označeny.